

DEMOKRASİNİN TEMEL NİTELİKLERİ

Soru: Demokrasi nedir?

Cevap: Halkın kendi yöneticilerini seçtiği, özgürlük ve eşitlik temelli bir yönetim biçimidir.

Soru: Demokrasinin en temel ilkesi nedir?

Cevap: Halk egemenliği, yani yönetimin halkın iradesine dayanmasıdır.

Soru: Seçme ve seçilme hakkı neden önemlidir?

Cevap: Bireylerin yönetime katılmasını sağlar ve halkın iradesini yansıtır.

Soru: Kuvvetler ayrılığı ilkesi ne anlama gelir?

Cevap: Yasama, yürütme ve yargının ayrı olması, gücün tek elde toplanmasını engeller.

Soru: Hukukun üstünlüğü demokraside neden gereklidir?

Cevap: Bireylerin haklarını korur ve keyfi yönetimi engeller.

Soru: Çoğulculuk demokrasinin hangi özelliğini yansıtır?

Cevap: Farklı düşüncelere saygı gösterilmesini ve herkesin sesini duyurabilmesini sağlar.

Soru: Basın özgürlüğü demokrasi için neden önemlidir?

Cevap: Vatandaşların doğru bilgi almasını sağlar ve yöneticilerin denetlenmesine katkı sunar.

Soru: İnsan hakları demokrasinin hangi özelliği ile ilişkilidir?

Cevap: Temel hak ve özgürlüklerin korunması, demokrasinin temel taşlarından biridir.

Soru: Demokratik ülkelerde vatandaşların sorumlulukları nelerdir?

Cevap: Oy kullanmak, hukuka uymak, başkalarının haklarına saygı göstermek.

Soru: Bir ülkede demokrasinin işleyip işlemediğini nasıl anlarız?

Cevap: Özgür seçimler, basın özgürlüğü, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının korunması ile.

ETKİN VATANDAŞ

Soru: Etkin vatandaş ne demektir?

Cevap: Toplumdaki hak ve sorumluluklarını bilen, bilinçli, katılımcı ve sorumlu bireydir.

Soru: Etkin vatandaş olmanın temel özellikleri nelerdir?

Cevap: Bilinçli olmak, haklarını bilmek, sorumluluklarını yerine getirmek ve topluma katkı sağlamak.

Soru: Etkin vatandaş nasıl topluma katkı sağlar?

Cevap: Gönüllü çalışmalar yaparak, çevresini bilinçlendirerek ve toplumsal olaylara duyarlı olarak.

Soru: Etkin vatandaşlık ile ilgili en önemli haklardan biri nedir?

Cevap: Seçme ve seçilme hakkıdır, çünkü vatandaşların yönetime katılımını sağlar.

Soru: Sivil toplum kuruluşlarının etkin vatandaşlık açısından önemi nedir?

Cevap: Toplumsal sorunlara çözüm üretir, yardımlaşmayı teşvik eder ve bilinçli vatandaşlar yetiştirmesini sağlar.

Soru: Etkin vatandaşın yerel yönetimlerdeki rolü nedir?

Cevap: Belediye hizmetleri hakkında geri bildirim vermek, seçimlerde oy kullanmak ve katılım sağlamak.

Soru: Toplumsal dayanışmanın etkin vatandaşlığa etkisi nedir?

Cevap: Vatandaşlar arası iş birliğini artırarak ortak sorunların çözülmesini kolaylaştırır.

Soru: Sosyal sorumluluk projeleri etkin vatandaşlığı nasıl destekler?

Cevap: Toplumda farkındalık yaratarak vatandaşları harekete geçirir ve çözüm üretmelerini sağlar.

Soru: Vergi vermek neden bir vatandaşlık görevidir?

Cevap: Devletin hizmet sunmasını sağlayan en önemli finansal kaynaktır.

Soru: Bir vatandaşın çevresine karşı sorumlulukları nelerdir?

Cevap: Çevreyi korumak, geri dönüşüme katkı sağlamak ve doğal kaynakları bilinçli tüketmek

TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER

Soru: Anayasamızda belirtilen temel hak ve hürriyetlerden üç tanesini açıklayınız.

Cevap: Yaşama hakkı, kişi hürriyeti ve güvenliği, düşünce ve ifade özgürlüğü.

Soru: Eğitim hakkının birey ve toplum için önemi nedir?

Cevap: Bireylerin bilgi ve becerilerini geliştirerek topluma faydalı bireyler olmalarını sağlar.

Soru: Seçme ve seçilme hakkı demokrasinin hangi temel ilkesine dayanır?

Cevap: Halk egemenliği ilkesine dayanır.

Soru: Kişi dokunulmazlığı hakkı ne anlama gelir?

Cevap: Bireylerin beden bütünlüğünün korunması ve işkenceye maruz kalmamalarıdır.

Soru: Düşünce ve ifade özgürlüğü neden önemlidir?

Cevap: Bireylerin fikirlerini özgürce dile getirmeleri, demokratik toplumların temelidir.

Soru: Özel hayatın gizliliği hakkı hangi durumlarda ihlal edilebilir?

Cevap: Kamu güvenliği veya suçların önlenmesi gibi zorunlu hallerde sınırlandırılabilir.

Soru: Çalışma hakkı ve ödevi nedir?

Cevap: Bireylerin geçimlerini sağlamak için çalışma özgürlüğü ve toplumun kalkınmasına katkı sağlama sorumluluğudur.

Soru: Sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı nasıl güvence altına alınır?

Cevap: Devletin sağlık kurumları kurması ve hizmetleri erişilebilir kılmasıyla.

Soru: Barınma hakkı neden temel bir insan hakkıdır?

Cevap: İnsanın güvenli ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi için gereklidir.

Soru: Çocuk haklarının korunması neden önemlidir?

Cevap: Çocukların sağlıklı gelişimi ve gelecekte topluma faydalı bireyler olmaları için.

Soru: Sosyal güvenlik hakkı neyi ifade eder?

Cevap: Bireylerin yaşlılık, hastalık veya işsizlik gibi durumlarda maddi güvenceye sahip olmalarını.

Soru: Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı hangi amaçla kullanılır?

Cevap: Bireylerin ortak düşüncelerini ifade etmeleri ve taleplerini dile getirmeleri için.

Soru: Dernek kurma özgürlüğü bireylere ne sağlar?

Cevap: Ortak amaçlar doğrultusunda bir araya gelerek faaliyetlerde bulunma imkanı.

Soru: Mülkiyet hakkı hangi durumlarda kısıtlanabilir?

Cevap: Kamu yararı gerektirdiğinde ve kanunla belirtilen durumlarda.

Soru: Vergi ödevi vatandaşlık sorumluluğu açısından neden önemlidir?

Cevap: Devletin kamu hizmetlerini sürdürebilmesi için gerekli finansmanı sağlar.

Soru: Kanun önünde eşitlik ilkesi ne anlama gelir?

Cevap: Herkesin, dil, ırk, cinsiyet gibi ayrımlar gözetilmeksizin kanunlar karşısında eşit olmasıdır.

Soru: Dilekçe hakkı nasıl kullanılır?

Cevap: Bireylerin istek, şikayet veya önerilerini yetkili makamlara yazılı olarak iletmeleriyle.

Soru: Kamu hizmetlerine girme hakkı neyi ifade eder?

Cevap: Bireylerin, gerekli şartları taşıdıkları takdirde, devlet memuru olabilmelerini.

Soru: Basın özgürlüğü demokrasiler için neden kritiktir?

Cevap: Halkın doğru bilgiye erişimini ve hükümetin denetlenmesini sağlar.

Soru: Çevre hakkı bireylerin hangi sorumluluklarını içerir?

Cevap: Doğayı koruma, çevreyi kirletmeme ve sürdürülebilirliği destekleme.

Soru: Hangi durumlarda temel hak ve hürriyetler kısıtlanabilir?

Cevap: Kamu sağlığı ve kamu güvenliği (Terör, anarşi, savaş-seferberlik, olağanüstü hal-sıkıyönetim)

GÖNÜL ÖNAL – Sosyal Bilgiler Öğretmeni